

Különös házasság

Étterem a Szeged Nagyrúházban

Napjainkban még szokatlan társulás: megállapodással kereskedelmi és vendéglátást házasítottak össze a Szeged Nagyrúház gazdái. S miként az első néhány hét tapasztalatai bizonyítják, e különös házasság résztvevői zavartalanul élnek egy fedél alatt. Érdekeiket egyeztetve, ám a személyi és vagyoni önállóság fenntartásával, szóval ideális körülmények között intézhetik dolgaikat. Kapcsolatukat nem bántja féltékenység, sőt — kölcsönös megegyezéssel — sikereiket és gondjaikat egyaránt közös hozományként kezelik.

Az étterem vezetői és dolgozói nem titkolt érdeklődéssel lesik: mekkora a ruházati és az iparicikk osztály forgalma. Szurkolnak a különféle kereskedelmi kezdeményezések sikeréért, hiszen — mondják —, ha a partnerek jól, közmegegyezéssel dolgoznak, nő az árúháza népszerűsége. Következésképp mind több lesz a törzsvásárló, s ebből az étterem is profitál. Mert a vevők túlnyomó többsége az étteremnek — benne a presszónak és a bizstrónak is — vendége. A közös fedél biztosította kedvező adottságot a szokatlan helyzethez igazodó üzletpolitikával tezik a vendéglátókat. Jól irányzott, mértékletesen adagolt reklámmal hívják fel a vásárlók figyelmét a konyhájukról kikerülő specialitásokra. S ha már sikerült a vásárlót átszalogatniuk, azon vannak, hogy meg is tartsák a vendéget. Ezért — magyarázta Adam Sándor üzletvezető — elsősorban a jó hírnév megalapozására kell törekedniük.

A recept voltaképpen nem új, csak kissé elszoktunk tőle. Lényege, hogy a belépőt kedvesen, udvariasan fogadják, készségesen eligazítják. Másrészt sajátos, a többi étterem kínálatától eltérő fogásokra invitálják. Igaz, most még csak alkalmanként — az üzleti tisztesség iránti szabályai szerint ugyanis kizárólag olyan ígérekkel kecsegtetik a vendégeket, amelyek bizonyos teljesíthetők. Még idő kell, hogy összeszokják a 64 tagú csapat; hogy vezetők, szakácsok és felszolgálók egymás szakmai képességeinek ismeretében, teljesítményük legjavát nyújtsák. De így is sikeres volt a bemutatkozás. A keddi, jobbára szokványos étrendet fokozatosan színesítették. Múlt héten, 15-én — a csütörtöki rendezvények nyitányaként — a mesterszakácsok tavalyi diplomamunkáiból csemegetve sütöttek-főztek. Tisztes haszonnal, biztatást érezve a folytatásra. E héten neves, ingyenként is közismert személyiségek ételkülönlegességeit, később hazai és idegen tájak specialitásait kínálják. S ami cseppet sem lényegtelen, áralkalatlanságuknak köszönhetően méltányos összegért.

A kedvező árak titka a haszonkulcs kialakításában rejlik, s ezen remélhetőleg később, erősebb pozícióból

sem változtatnak. Ellenkező esetben le kellene mondaniuk vendégkörük jelentős részéről, a fiatalságról. Az étterem dolgozóit is meglepte: a gyakorlat megcáfolta az eredeti elképzelést, miszerint az üzlet a középkorúak kellemes vacsorázóhelye lesz. A vendégek túlnyomó többsége — nem véletlen az egyetemek, kollégiumok közelsége — 18 és 25 év közötti. Lapos pénztárcával érkeznek, de mert Szegeden ez az egyetlen tánczenés szórakozó-vacsorázó hely, hosszú távon is lehet rájuk számítani. Az okosan kalkuláló vendéglátós szakemberek szerencsére már felismerték, hogy a tisztes, de biztos haszon jóval több, mint a forintok megszerzéséért indított erőszakos hajszá.

Több céllal hasznosítható a vendéglátósok rezidenciája. Reggel 7-től délután 4-ig reggelizőhely és bizstró, öt-től zárásig felszolgálókkal működtetett étterem. Este 10-től műsoros bár a presszó. Miként az üzleti profil, a vendégkör is változik. Mások a nappali, s mások az estik látogatók. A bizstró vendégei nem igénylik, hogy különösebben törődjenek velük. Számukra a figyelemesség legszembevetőbb megnyilvánulása, ha a hosszú kiszolgálóidőnél gyorsan haladhat a sor. S noha tudják, gasztronómiai élményért nem a bizstróba kell menni, arra azért számítanak — főként a gyakori, visszatérő vendégek —, hogy változatos fogásokból, s ne az unalomig ismert egynéhány ételből válogassanak. Mire összeszokik a gárda, remélhetőleg ennek a kívánalomnak is sikerül eleget tenni. Jó ötletnek bizonyult, hogy a húsételekhez illő köret kiválasztását a vendégre bízzák. Az „átfutási időre” nem lehet panasz, legfeljebb ötperces va-

rakozás után ki-ki félrevehathat ebédjével.

Az esti éttermi vendégek türelmebbek. Arra is jut idejük, hogy megsértődjenek, ha belépéskor nem köszöntik őket. De az áruházi étteremben erre még senki sem panaszkodott. Az üzletvezető — visszatérve a régi, jól bevált vendégmarasztaló fogáshoz — beosztását nem íróasztal mögött, az irodában megbújva gyakorolja. Ideje jó részét kint, a vendégek közt tölti. Így nemcsak az üzletmenetet, a felszolgálók munkáját kísérheti figyelemmel, hanem megismerheti vendégeit, igényeiket, véleményüket is. Szimpatikus, a szakma mestereit idéző törekvése, hogy otthonos hangulatot, kellemes légkört igyekszik teremteni, olyat, melyből színpantani gyakran kedve kerekedik annak, aki megismerete. Nem rest megkérdezni: hogy ízlett az étel? Persze célját megvalósítani egyedül képtelen, ezért elképzeléseit szerelné az üzlet valamennyi dolgozójával elfogadtatni. Szeretné, ha felszolgálói elsajátítanának egy-két idegen nyelvet, legalább a konyhanyelv szintjén. A nyaranként ismétlődő idegenforgalmi áradatra tekintettel e kívánság jogosan hangzik a Belváros szívéből.

Mit sikerül megvalósítani a tervekben, s mit nem? — egy esztendő alatt kiderül. A kezdet mindenestre biztató, a bevétel majdnem fele az étel eladásából származik. Jó üzletpolitikával az arány még tovább javítható, meglehet, lesznek, akik az éttermet megkedvelve kötődnek majd az áruházhoz. De ez a különös házasság semmit sem ronthat, sőt, a szokatlan társulás létjogosultságát bizonyítja.

Ladányi Zsuzsa

Fekete-fehér színesben

Színes, magyarul beszélt francia-NSZK film. Írta: Jean-Jacques Annaud és Georges Conchon. Fényképezte: Claude Agostini. Zene: Pierre Bachelet. Rendezte: Jean-Jacques Annaud. Főbb szereplők: Jean Carmet, Jacques Spiesser, Jacques Dufilho.

Azonnal előrebocsátandó: ez a film Oscar-díjas. E tény nélkül viszonylag könnyen elintézhető tarthatnánk: szatíra, középkeresztény eszközökkel és hatásokkal a háború esztelenességéről, a manipulált bennszülöttek feláldozásáról, az álszent egyház és a nagyhangú álhazafi-sereg hitványosságáról. Az Oscar-díj azonban, kár tagadni, elegendő súllyal bír ahhoz, hogy gondolkodóba essünk: ha csak Milos Forman alkotásával, a Száll a kakukk fészkére című filmmel, vagy Coppola Apokalipszis, most című műve-

vel vetjük össze a Fekete-fehér színesben, az ítélező hajlamossá válik arra, hogy kétségek közé kerüljen, megkérdőjelezzék vagy saját kritikai érzékét, vagy a díj-ítések következetességét.

A Fekete-fehér színesben című filmet, ugyanis lehet hétköznapi, „mozi” szempontok alapján minősíteni (legfeljebb közepesnek), s lehet a művészfilmek, a nagy Oscar-díjak felől — igen gyengének. S mivel az 1977-es nagy hivatalos elismerés valószínűleg legalább annyira elfogadandó, mint az első világ-háborús afrikai francia garnizon milliója, nincs mit tenni: törhetjük a fejünket, ugyan milyen indokok alapján volt is lehetséges a kitalált cím tiszteletreméltó gesztusa e mű létrehozóinak.

Mert Jean-Jacques Annaud alkotása itt-ott eredeti ugyan, talán tíz százalékban még szellemes is — mindazonáltal bántóan didaktikus, önismétlő, hatalmas közhelyeket a stílusos puskalövésnek is fülsiketítőbben pufogató és főleg igen-igen roszkatag „erejű”. A háború mikrokozmoszához ugyanis véltően nem föltétlenül tartozik hordónyi keblű markotányosnő-imitáció (főleg érdemi funkció nélkül), s főleg nem szemrevaló néger hölgygel

A 105. születésnap

A Heves megyei Mezőtárkány községben születődik születésnapját ünnepelte szerdán, tegnap Németh Sándorné. Az idős asszony a helybeli termelőszövetkezet nyugdíjasa, korához képest jó egészségnek örvend. 79 éves lányával lakik együtt. A százöt éves Juli néni most is gyakran segít a háztartási munkában.

Németh Sándornét születésnapján a helyi tanács, a Hazafias Népfőnt bizottsága a termelőszövetkezet képviselői és az úttörők virággal köszöntötték. (MTI)

Ismerkedés a megyével

A Komszomol-delegáció látogatásai

Tegnap, szerdán délelőtt Szentesre látogattak a megyénkben tartózkodó ukrán ifjúkommunisták. Ivan Kopszcsik, a Komszomol Odessa Területi Bizottságának másodtitkára, Vitalij Balankó, az Odesszai Autógyár Komszomol-bizottságának titkára és Jelen Lítka, az Odessa Területi Komszomol-bizottság tagja először a szentesi Árpád Tsz munkájával ismerkedett meg, majd megtekintették az Ifjúsági Házat.

Délután a küldöttség Hódmezővásárhelyre utazott, ahol a városi KISZ-bizottságon

Kerekes István, a KISZ városi bizottságának titkára fogadta a vendégeket, s szólt a vásárhelyi fiatalok életéről, a KISZ helyi feladatairól. A KISZ-bizottságon folytatott megbeszélés után a HÓDGÉP Vállalatot keresték fel megyénk vendégei, majd a mártélyi képzőművészklub életével ismerkedtek. A délutáni program a vásárhelyi Rákóczi Termelőszövetkezetben fejeződött be, majd este a vásárhelyi ifjúsági klubot látogatták meg az ukrán komszomolisták.

A Balatonnál Zöldövezet-fejlesztés

A MEM Erdőrendezési Szolgálat elkészítette a Balaton déli partjának az ezredfordulóig megvalósítandó zöldövezet-fejlesztési tervét. Szerepelnek ebben a települések belterületén, szélén, vagy a csatlakozó területeken kialakítandó védő és üdülési célokat szolgáló zöldterületek. Tartalmazza továbbá a tájrendezési, környezetvédelmi célú erdőtelepítések, fásításokat, a kirándulók üdülési igényeinek kielégését szolgáló pihenő-, séta- és kirándulóközpontok kialakítását.

A mezőgazdasági művelésre alkalmatlan, erózióknak kitért területek erdősítését több mint háromezer hektáron végzik el. A központi települések — Siófok, Fonyód, Marcalj — zöldövezeti és ipartelepi védőfásításai meghaladják a félezer hektárt. „Zöldkoszorút” kapnak a hulladékgyűjtő területek, a mezőgazdasági telepek, majorsok, a meglévő és tervezett víztárolók, halastavak. Jelentős lesz a kis-balatoni tározó védőfásítása is.

A kivitelezési munkák még ebben az évben megindul-

nak: az első lépésben a déli parthoz közel fekvő, mezőgazdaságilag használatlan területeket fásítják. Siófok térségében 96 hektárnyi, Boglárlelle és Balatonszárszó határában 110—110 hektárnyi zöldövezet alakítanak ki. A déli part zöldövezetének szakszerű ápolására, fenntartására tájvédelmi erdőgondnokságot szerveznek. (MTI)

Füles és Ipszilon

A Kanizsai Bútorgyár néhány reprezentatív termékével részt vesz a január második felében Párizsban nyíló, egyik legrangosabb nyugat-európai bútorbemutató. A Füles és az Ipszilon nevű ülgarnitúrát, valamint a Hannover nevű szekrényt mutatják be a nyugat-európai bútorpiac szakembereinek.

Vezetők és beosztottak

Szerte a világon megkülönböztetett képességként kezelik a vezetői készséget. Különbözőek a szokások az irányítók kiválasztásánál. Vannak helyek, ahol bonyolult teszteknek és vizsgáknak kell alávetnie magát a leendő főnöknek, amíg eljut az igazgatói székig, másutt az egyetem elvégzése után különféle intézményekben képezik az illetőt, majdani különleges feladatra. Egy biztos, seholsem közömbös, hogy milyen a főnök szakmai képzettsége, és alkalmas-e egyáltalán a vezetésre. Nálunk sem, de a honi szokások felsorolásánál nem lehet figyelmen kívül hagyni a társadalmi benévedéskedést, a szocialista jellegű, és az ebből adódó szempontokat, mint például a politikai megbízhatóság, demokratikus kész-

vezetők között a fiatalok aránya. Sőt, az 1976-os felméréshez képest rosszabb a helyzet, mert akkor az igazgatók, szövetkezeti elnökök 3,9 százaléka volt fiatal, tavaly ez az arány már 2 százalékra csökkent.

Ez az érem egyik oldala, de a másik talán érdekesebb. Megérne egy szociológiai vizsgálatot, vajon miért dolgoznak sokan olyan munkakörben, beosztásban, ami nem felel meg képzettségüknek, mert többre lennének hivatottak. Elfoglalhatnák a társadalmi hierarchiában a magasabb pozíciót, kezükbe vehetnék az „irányító pálcát”, de ezt a lehetőséget megköszönik, s maradnak a „nyugodtabb” helyen. Így hát sok fiatal nem lehetne azzal valódi, hogy karrierista hajlamait kiélik. Am elgondolkodtató éppen e tünet miatt; miért hiányzik a természetes becsvágy? Csak találgatni lehet. Mert feltételezhetjük, hogy a vezetésre alkalmasak közül többen félnék a felelősségtől, nem érznek elhivatottságot, s úgy látják, a magasabb beosztással együtt csak a népszerűtlenséget választanák. Halálán olyan vélemény is, jobb ma egy 4 ezer forintos szerényebb állás, mint holnap egy magasabb „polc”, ezer, vagy kétezer forinttal többel, és a korai infarkttal. Kétségtelen tény, hogy gyakran azért nem vonzó az igazgatói szék, mert nincs akkora különbség a vezető és beosztott fizetése között, ami rábírja a fiatalat arra, vállalja a nagyobb felelősséget, a több izgalmat, és fáradságot. Egy biztos, ahol hiányoznak a jól képzett irányítók, ott az eredményeket se tessék ki az ablakba mutogatni. A népszerű közmondás úgy is tovább kerekíthetjük, az embert barátjáról, egy intézményt pedig vezetőiről lehet megítélni. Nem véletlen, hogy a felcős szervek nap mint nap hangsúlyozzák, hatékonyabb és eredményesebb legyen a káder- és személyzeti munka.

Természetes, hogy a különböző elvárásoknak a vezetőök általában megfelelnek, és igyekeznek is az írott, íratlan szabályoknak, kívánalmaknak eleget tenni. Epp ezért nem részletezem hosszasan a megyei tanács felméréseinek olyan megállapításait, miszerint: az igazgatók, a térszervezők többsége rendelkezik a szükséges szakmai, gyakorlati jártassággal, a vezetők jól kamatoztatják tudásukat, érvényesül a demokratizmus, a beosztottakkal emberi kapcsolatok alakítanak ki... Mind-ez hétköznapi értékemő, hiszen a vezetők ilyen tulajdonságok alapján érdemlik ki a bizalmat.

A felmérés szerint — amely a megyei tanács által irányított és felügyelt vállalatokra, intézményekre terjed ki — azonban nem mindenütt ilyen rózsás, ideális a helyzet. A káder- és személyzeti munka vizsgálatánál több helyen például azt tapasztalták, féltik az igazgatók pozícióikat, és ezért nem fordítanak megfelelő gondot azoknak a fiataloknak a nevelésére, továbbképzésére, akik a káderutánpótlásnál számításba vehetők. A megyei tanács végrehajtó bizottsága a közelmúltban olyan álláspontra jutott; még mindig kevés a

Halász Miklós

Milliók megtakarítása

A mohácsi farostlemezgyárban mintegy húszmillió forint értékű „szellemi energiatartalék” tárult fel egy új tervekészítési módszer révén. Az idei évet ugyanis „fordítva” tervezték: először is az elegendő nyereségszintet határozták meg, majd ahhoz igazították az egyes üzemszerek termelési feladatait. Az új eljárás alapos gondolkodásra készítette a szakembereket, s olyan ötleteket hozott a felszínre, amelyeknek megvalósításával számottevően csökkenthetik a gyár több mint hatszázmillió forintos anyagköltségét.

Domonkos László